

Standardy - certifikace bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu

PREAMBULE

KEZ o.p.s. (dále jen KEZ) je obecně prospěšná společnost, která na základě akreditace pro inspekční a certifikační orgán provádí nezávislou kontrolu a certifikaci producentů, zpracovatelů a obchodníků zařazených v systému ekologického zemědělství.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, v platném znění (dále jen zákon 242/2000) i předpis Evropského společenství nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickém zemědělství a označování ekologických produktů (dále jen NR 834/2007) neřeší oblast kontroly výroby krmiv pro zvířata v zájmovém chovu, která obsahují bioprodukty, případně biopotraviny. Vzhledem k poptávce na certifikaci ze strany výrobců a distributorů certifikovat vlastní vyrobená krmiva nebo distributorů recertifikovat taková dovezená bio krmiva se kontrolní organizace KEZ rozhodla vypracovat Standardy pro certifikaci bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu (dále jen Standardy). Účelem těchto Standardů je vymezit pravidla pro výrobce a distributory bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu, která definují podmínky pro tuto oblast. Kontrola a certifikace se bude vztahovat na procesy (postupy) při výrobě a označování bio krmiv, pro která zpracovatelé a distributoři budou požadovat vystavení certifikátu na základě splnění kritérií v programu KEZ „Certifikace bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu.“

Smyslem Standardů je poskytnout spotřebitelům pravdivé a ověřené informace o skladbě bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu, u kterých je deklarováno, že jsou vyrobená z bioproduktů případně biopotravin. Kvalitativní ukazatele jsou zajištěny dohledatelností jednotlivých nakoupených složek, ze kterých jsou bio krmiva vyráběna. Aby výrobce nebo distributor mohl získat certifikát, musí splňovat Standardy uvedená kritéria a jako držitelé certifikátu může použít k reklamě a propagaci ochranou známkou KEZ o.p.s. BIO (číslo ochranné známky 234938) a to v souladu s pravidly používání ochranné známky dle uzavřené licenční smlouvy. Postup přidělení značky certifikace je prováděn v souladu s etickými principy nezávislou inspekční a certifikační organizací KEZ.

ZÁKLADNÍ POJMY

Bioprodukt

Surovina rostlinného nebo živočišného původu nebo hospodářské zvíře získané v ekologickém zemědělství podle legislativních předpisů Evropského společenství a České republiky.

Bio krmivo pro domácí zvířata

Krmivo vyrobené za podmínek uvedených ve Standardech se specifickými požadavky na jakost a zdravotní nezávadnost.

Certifikace

Je prostředkem poskytující úbezpečení, že výrobek nebo systém vyhovuje specifikovaným normám (Standardům). Potvrzení shody s příslušnými normami má formu certifikátu.

Standardy - certifikace bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu

Specifikace

Dokument obsahující jednoznačné požadavky pro posuzované vlastnosti a/nebo jakost předmětu certifikace.

Zpracování ekologických produktů

Taková činnost, při které by měla být získávána krmiva takovými zpracovatelskými postupy, které zaručují zachování důležitých vlastností krmiva a jeho ekologické integrity ve všech fázích produkčního řetězce.

Distribuce

Uvádění na trh za účelem prodeje včetně nabízení k prodeji.

Zvířata v zájmovém chovu – zvířata patřící k živočišným druhům běžně chovaným a drženým lidmi k jiným než hospodářským účelům, která nejsou konzumována (též označována jako domácí zvířata).

1. Všeobecné požadavky Standardů

1.1.

Účelem Standardů je stanovit jednoznačná a transparentní pravidla pro výrobce a distributory bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu.

1.2.

Standardy se vztahují na výrobce a distributory, kteří splňují zejména požadavky zákona č. 91/1996 Sb. o krmivech, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 356/2008 Sb. a další související legislativní předpisy EP v platných zněních (např. nařízení EP a Rady č. 183/2005, Nařízení EP (ES) 1831/2003, Nařízení EP (ES) 767/2009).

Standardy se vztahují na výrobce a distributory, kteří splňují požadavky nařízení EP v platném znění.

1.3.

Při inspekci předloží výrobce krmiv doklady prokazující, že používané suroviny pro zpracování krmiv splňují legislativní požadavky na bio krmiva. Distributor předloží platné doklady o původu bio krmiva.

1.4.

Standardy mohou být předmětem úprav a doplnění v návaznosti na aktuální potřeby, které zabezpečí průkaznost (zkvalitnění) procesu výroby bio krmiv pro domácí zvířata.

1.5.

Výrobce musí mít zpracovaný provozní plán se stanovenými pravidly pro zacházení s bio surovinami, zpracováním bio surovin na technologické lince a označování vyrobených krmiv, s nímž musí být prokazatelným způsobem seznámeni všichni pracovníci.

Standardy - certifikace bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu

2. Principy

2.1.

Původ surovin

Rostlinné i živočišné suroviny pro výrobu bio krmiv:

- a) Musí splňovat legislativní pravidla pro ekologické zemědělství.
- b) Rostlinné suroviny mohou pocházet i ze sběru volně rostoucích bylin a jejich částí za podmínky, že splňují legislativní pravidla pro ekologické zemědělství.

Původ surovin musí vždy být výrobcem bio krmiv hodnověrně doložen.

2.2.

Identifikace

Pokud zpracovatel vyrábí krmiva i z konvenčních surovin, je povinnost podnikatele zabezpečit identifikaci surovin k výrobě bio krmiv.

Způsob skladování bio surovin, příprava bio krmiv musí být v souladu s požadavky evropské a české legislativy.

2.3.

Označení zařízení

Výrobci a distributoři bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu, kteří chtějí označit svoji krmiva ochranou známkou BIO (číslo ochranné známky 234938) musí být kontrolováni a certifikováni podle Standardů.

3. Látky a postupy

3.1.

Výroba bio krmiv je časově nebo prostorově oddělena od výroby jiných krmiv.

3.2.

Bio krmivo je vyrobeno zejména ze složek zemědělského původu pocházejících ze systému ekologického zemědělství. Do složení se nezapočítává voda a sůl.

3.3.

- Při výrobě bio krmiv musí zpracovatel dbát na kvalitu vstupních surovin (žádné krmné suroviny a suroviny nízké nutriční hodnoty). Technologické postupy musí být takové, aby zachovávaly obsah živin v bio krmivu po zpracování (šetrná technologie uchovávající živiny).

- Bio krmiva by měla být obohacena o Omega 6 a Omega 3 mastné kyseliny včetně DHA a EPA

- Bio krmivo by mělo obsahovat co nejnižší procento soli.

- Bio krmivo musí vykazovat vlastnosti nutričně hodnotných a bezpečných krmiv pro životní pohodu zvířat.

- Bio krmivo by mělo vykazovat stravitelnost 85 - 90 %.

Standardy - certifikace bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu

- Všechny suroviny jsou jasně určeny. Krmiva podle Standardů nesmí obsahovat žádné vedlejší rostlinné, žádná chemická barviva, chemické konzervanty, chemická zchutňovala a sóju.

3.4.

Nepoužívají se látky a postupy, které obnovují vlastnosti ztracené během zpracování a skladování bio krmiva, které napravují výsledky nedbalosti při zpracování těchto produktů nebo které mohou být jinak zavádějící co se týče pravé povahy těchto produktů.

3.5.

Ekologická složka nesmí být přítomna společně se shodnou složkou neekologického původu.

3.6.

Jiné než ekologické zemědělské složky se mohou použít jen tehdy, pokud jsou vyjmenovány v příloze I. těchto Standardů.

4. Skladování

4.1.

Způsob skladování krmiv musí být v souladu s požadavky nařízení EP a Rady (ES) č. 1831/2003 v platném znění.

4.2.

Při skladování musí být vždy zajištěno oddělení bio surovin od surovin používaných pro výrobu běžných krmiv, v žádném případě nesmí dojít k jejich smíchání.

4.3.

V jednom chladicím zařízení smí být skladovány balené i nebalené bio suroviny s konvenčními surovinami za podmínky, že bio suroviny jsou uloženy v neporušeném originálním balení včetně označení nebo na vyhrazeném označeném místě.

5. Evidence

Výrobce bio krmiv pro drobná zvířata v zájmovém chovu má povinnost řádně vést provozní evidence ve vztahu k přípravě bio krmiv a uchovávat jí po dobu 3 let.

Vedená evidence by měla obsahovat přehled především:

1. O nákupu surovin, včetně data nákupu, dodavatele a množství.
2. O množství vyrobených bio krmiv.
4. O složení surovin u jednotlivých druhů bio krmiv.
5. Stížnosti zákazníků vztahované k prodeji bio krmiv a způsob jejich řešení.

Výrobce musí mít ke všem bio surovinám, které jsou obsaženy v bio krmivech, k dispozici kopii certifikátů tak, aby mohl do nich odběratel na požádání nahlédnout.

Standardy - certifikace bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu

6. Provozní plán

Provozní plán musí mít tyto nezbytné náležitosti:

1. Obecný popis provozní jednotky a provozních postupů (Popis příjmu zboží, kontroly jednotlivých položek, jejich označení a průvodních dokladů o původu. Dále plán provozovny s vyznačením jednotlivých míst zpracování nebo částí provozoven, kde se připravují krmiva z bio surovin, včetně určení osob zodpovědných za nakládání s bio krmivy. Vyznačení všech prostorů, kde jsou bio suroviny přijímány od dodavatelů, skladovány a připravovány, ke zpracování, včetně popisu zařízení k tomu používaných).
2. Popis způsobu značení bio krmiv, včetně způsobu užívání značení ochranou známkou BIO.
3. Identifikace rizikových míst možné záměny nebo smísení bio krmiv s konvenčními krmivy a popis opatření, která vyloučí tato rizika (HACCP, systémy jakosti apod.).
4. Plán hygieny skladovacích, výrobních prostor včetně záznamů o provádění této činnosti.
5. Plán výcviku a školení zaměstnanců, kteří přicházejí s bio surovinami a bio krmivy do styku zaměřený na odborné informace o bio výrobě.

Provozní plán schvaluje zodpovědná osoba za výrobu nebo technologické postupy při výrobě. Kopie provozního plánu musí být volně dostupná všem pracovníkům provozovny.

7. Značení

7.1.

Principy

1. O obsahu bio surovin, jako složkách podávaných bio krmiv, musí být spotřebitelé zřetelným způsobem informováni na etiketě výrobku.
2. Suroviny na etiketě musí být řazeny za sebou v sestupném pořadí podle jejich hmotnostního podílu v krmivu.
3. Zpracovatel nesmí používat klamavého značení nebo značení vyvolávající dojem, že jde o bio krmivo jestliže nesplnil veškeré požadavky uvedené ve Standardech.
4. Krmivo certifikované podle těchto Standardů musí být na obale nebo etiketě označeno kódem kontrolního subjektu CZ – BIO – 001.

7.2.

Obsah surovin

Výrobce nebo distributor uvádí na trh sortiment s minimálním obsahem bioložek:

- a) Alespoň 95% sušiny krmiva je z ekologických zemědělských surovin - krmivo se označí slovem **BIO – lze označovat ochrannou známkou BIO č. 234938**.
- b) Krmivo může obsahovat proměnlivé množství surovin ekologického původu, přičemž minimální obsah je 50% - označí se jako **krmivo s obsahem BIO**

Standardy - certifikace bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu

surovin. Takové krmivo nelze označovat ochrannou známkou BIO č. 234938.

8. Závěrečná ustanovení

8.1.

Povinnost výrobce

Výrobce prokazatelně doloží, že se Standardy seznámil osoby podílející se na přípravě bio krmiv.

8.2.

Plnění požadavků Standardů

Podpisem „Smlouvy o inspekci a certifikaci“ s KEZ se výrobce a/nebo distributor bio krmiv zavazuje, že bude dobrovolně plnit požadavky Standardů.

8.3.

Ochranná známka

Pokud výrobce nebo distributor bio krmiv, který s KEZ uzavřel smlouvu o inspekci a certifikaci, splňuje parametry Standardů vystaví kontrolní organizace KEZ takovému klientovi certifikát. Certifikát opravňuje podnikatele užívat ochrannou známku BIO v souladu s poskytnutím práva užívání této ochranné známky dle uzavřené licenční smlouvy.

8.4.

Autorská práva

Standardy pro certifikaci bio krmiv pro drobná zvířata v zájmovém chovu jsou majetkem KEZ o.p.s. a nesmí být bez písemného souhlasu majitele užívány, kopírovány a reprodukovány. Ochranná známka BIO (číslo ochranné známky 234938) rovněž nesmí být bez souhlasu majitele užívána k označování bio krmiv a bio surovin v reklamě.

Standardy - certifikace bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu

Příloha I.

Seznam látek, které lze při výrobě bio krmiv použít

1.

Voda

Nesmí být použita voda, která nevyhovuje normám pro pitnou vodu.

2.

Složky zemědělského původu

a) Rostlinného původu:

- Obiloviny jsou preferovány v co možná nejméně opracovaném stavu, tedy celozrnné. U bio krmiva musí být jasně stanoveno, který druh obiloviny je použit.
- Zelenina rovněž v co možná nejméně opracovaném stavu.

U krmiv pro masožravá zvířata se musí jednat o jednu jedinou položku ve složení a musí být zřetelné, že je použita v nepodstatném množství (čím více obilovin krmivo obsahuje, tím je stravitelnost krmiva nižší).

Za zamlženou deklaraci je možno považovat označení: vedlejší produkty rostlinného původu, obiloviny, rostlinné deriváty apod.

b) Živočišného původu

V bio krmivu musí být zajištěna garance obsahu čerstvého masa nebo masové moučky, tzn. minimálně 100 gramů čerstvého masa ve sto gramech sušiny krmiva (kuře, hovězí, jehně, mořská ryba).

U vyjmenovaných masových mouček musí být přesná specifikace, o jakou konkrétní moučku se jedná.

3.

Konzervační prostředky, alergeny a zchutňovadla

Za konzervační prostředky se považují všechny látky přidávané do krmiva za účelem zlepšení jeho mikrobiální údržnosti.

a) Přípustné konzervační prostředky:

- pouze přírodního původu, např. vitamín C, směsi tokoferolů, rozmarýn.

b) Alergeny:

- Patří mezi ně sója, mléko, potravinářské barviva atd. (pro citlivá masožravá zvířata mnohdy stačí i velice malé koncentrace a může vzniknout zdravotní problém).

c) Zchutňovadla:

- Mohou být použita pouze zchutňovadla přirozeného původu.

4.

Barviva

Povolena jsou pouze barviva získaná z rostlinných zdrojů. Mezi taková barviva patří například karoteny (E160a), riboflavin (E101), chlorofyly (E140), červená řepa.

Standardy - certifikace bio krmiv pro zvířata v zájmovém chovu

5.

Antioxidanty

Mohou být použity jen přírodní antioxidanty, které jsou v obsaženy v extraktech z bylin a ovoce (například brusinky, zelený čaj, juka, quercitin, výtažek z jadérek hroznového vína, směsi tokoferolů).

6.

Doporučení

Bio krmiva by měla obsahovat:

- prebiotika (vláknina) - zdravé trávení bez sklonů k zánětům,
- probiotika (jogurtové bakterie),
- vitamíny nepoškozené teplem,
- organický vápník,
- stopové prvky v chelátové formě,
- nukleotidy pro podporu trávení a imunity,
- L – karnitin, taurin pro podporu metabolismu,
- glukosami, chondroitin v proměnlivých hladinách podle určení cílové skupiny dané řady krmiva,
- správný poměr Omega-6 a Omega-3 kyselin pro zdravou kůži a kvalitní srst – v - aktivních formách z kuřecího a rybího tuku, bez náhražek zdrojů tuku v podobě rostlinných olejů, (doporučený poměr Omega-6 a Omega-3 1,5:1 až 5:1),
- kompletní spektrum vitamínů a minerálů včetně chelátových forem stopových prvků.

Příloha II.

Seznam látek, které nelze při výrobě bio krmiv použít

1.

Nepovolené složky

- zakázáno je používat maso z velkochovů, tj. z chovů zvířat bez možnosti přístupu na pastviny a/nebo na volná prostranství, pokud to klimatické podmínky umožňují,
- pesticidy a chemické přípravky k ošetření skladovacích prostor,
- produkty získané z GMO a získané za použití GMO,
- umělá aromata,
- antibiotika,
- rostlinné proteinové koncentráty,
- chemické konzervanty,
- chemická barviva,
- umělé dochucovací látky.